

**Monitor naleving
en handhaving
Brzo-bedrijven
2018**

19 april 2019

Inhoudsopgave

BRZO+ Monitor 2018 in beeld	3
Samenvatting monitor BRZO+	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Brzo 2015 en Rrzo	5
1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving	5
1.4 Reikwijdte en beperkingen monitor 2018	6
1.5 Leeswijzer	6
2. Algemene gegevens en inspecties	7
2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven	7
2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches	7
2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven	9
2.4 Aantal aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio en per toezichthouder	10
3. Naleving Brzo bedrijven	13
3.1 Naleving door de bedrijven	13
3.2 Bedrijven met overtredingen	14
3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen	15
3.4 Overtredingen in relatie tot de bedrijvigheid	16
3.5 Aantal en ernst van de overtredingen	16
3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp	17
4. Handhaving door de toezichthouders	19
4.1 Bestuursrechtelijke handhaving	19
4.2 Strafrechtelijke handhaving	20
Bijlage 1: Begrippen en afkortingen	21
Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo	24
Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving	25

BRZO+ Monitor 2018 in beeld



396 Actieve Brzo-bedrijven

- 260 hogedrempelbedrijven
- 136 lagedrempelbedrijven

Brzo-bedrijven



380 Brzo-bedrijven geïnspecteerd

- 217 met overtredingen
- 163 zonder overtredingen



217 Brzo-bedrijven met overtredingen

- 143 bedrijven met lichte overtredingen
- 73 bedrijven met lichte en middelzware overtredingen
- 1 bedrijf met zware overtreding



Stand op 1 maart 2019

- bij 59 van 217 bedrijven zijn alle overtredingen opgeheven

Brzo-inspecties



502 Brzo-inspecties uitgevoerd

- 356 aangekondigd
- 32 deels aangekondigd
- 114 onaangekondigd



755 Totaal aantal overtredingen

- 607 lichte overtredingen
- 147 middelzware overtredingen
- 1 zware overtreding



Stand op 1 maart 2019

- 295 overtredingen opgeheven
- 415 overtredingen; handhaving gestart
- 45 overtredingen; handhaving nog niet gestart

Samenvatting monitor BRZO+

Dit is de achtste editie van de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven, gebaseerd op de resultaten van Brzo-inspecties uit 2018. Een Brzo-inspectie is een veiligheidsinspectie bij een Brzo-bedrijf. Tijdens een Brzo-inspectie wordt een bedrijf in een steekproef doorgelicht waarbij wordt gecontroleerd of het zich houdt aan de veiligheidsregels van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). De Brzo-inspectie wordt in de meeste gevallen uitgevoerd door toezichthouders van Brzo-omgevingsdiensten, Inspectie SZW en de veiligheidsregio's; maar ook de waterkwaliteitsbeheerders en Staatstoezicht op de Mijnen voeren Brzo-inspecties uit. De Brzo-toezichthouders werken samen binnen het landelijke samenwerkingsverband BRZO+.

In Nederland waren in 2018 396 Brzo-bedrijven actief. Het aantal is ongeveer gelijk gebleven aan 2017. Er is wel een lichte verschuiving te zien van het aantal lagedrempelbedrijven naar de groep hogedrempelbedrijven.

Van de hogedrempelbedrijven is 98% tenminste één keer geïnspecteerd. Vier bedrijven zijn niet geïnspecteerd met een geoorloofde reden. Alle lagedrempelbedrijven zijn, conform Brzo 2015, tenminste één keer in de afgelopen drie jaar op de naleving van het Brzo geïnspecteerd. Bij de Brzo-bedrijven zijn in totaal 502 inspecties uitgevoerd. 77% van alle inspecties werd aangekondigd naar de bedrijven, waarvan 6% ook een onaangekondigd inspectiedeel had, 23% werd niet aangekondigd. De meeste onaangekondigde inspecties zijn uitgevoerd in de regio's Noord-Brabant en Zuid-Holland/Zeeland.

Er zijn 380 Brzo-bedrijven geïnspecteerd. Bij 43% van deze bedrijven (163) zijn geen overtredingen geconstateerd. Bij 38% van de geïnspecteerde bedrijven (143) zijn uitsluitend overtredingen van de lichtste categorie geconstateerd. Dat betekent dat er bij in totaal 81% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd. Ten opzichte van 2017 is dit percentage licht gestegen (dit was 79%). Bij 19% van de geïnspecteerde bedrijven (73) zijn middelzware overtredingen geconstateerd en bij één bedrijf een zware overtreding.

Er zijn in totaal 755 overtredingen vastgesteld. Ten opzichte van 2017 is het aantal overtredingen gestegen. De toename is te zien in de categorie lichte overtredingen. Het aantal middelzware en zware overtredingen is in 2018 verder afgenomen. In 2018 betroffen de lichte overtredingen 80% van alle geconstateerde overtredingen. De trend van verschuiving naar minder ernstige overtredingen zet zich sinds 2014 verder door.

De enige zware overtreding in 2018 is geconstateerd tijdens een onaangekondigde inspectie op het gebied van arbeidsveiligheid. Bij deze zware overtreding is door de toezichthouder direct ingegrepen waardoor het onmiddellijke gevaar is weggenomen.

Van de 755 overtredingen was op 1 maart 2019 39% opgeheven. Voor 55% van de overtredingen is handhaving gestart. Een deel van deze overtredingen kan in de praktijk ook al beëindigd zijn, maar een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Voor 6% overtredingen is de handhaving nog niet gestart. Bedrijven zijn wel op de hoogte gesteld van de overtreding door middel van het inspectierapport.

In 2018 zijn bij het Openbaar Ministerie zeven processen-verbaal ingediend waarbij het betreffende bedrijf verdacht werd van het overtreden van het Brzo 2015. Alle processen-verbaal zijn opgesteld naar aanleiding van een incident/ongewoon voorval in de periode 2015-2017. In deze zeven zaken werden de bedrijven verdacht van het overtreden van de zorgplichtbepaling, van onregelmatigheden met kennisgeving aan het bevoegd gezag en het preventiebeleid voor zware ongevallen. In vier zaken is inmiddels uitspraak gedaan en is een geldboete opgelegd aan het bedrijf.

Hoofdstuk 1

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het samenwerkingsverband BRZO+ presenteert jaarlijks de Monitor naleving en handhaving Brzo-bedrijven¹ over de mate van naleving van de Brzo-regelgeving bij de Brzo-bedrijven op grond van toezichts- en handavingsinformatie. Het is het achtste jaar dat de naleving en handhaving op landelijke schaal in beeld wordt gebracht. De monitor is opgesteld door het projectteam Brzo-monitor onder verantwoordelijkheid en in opdracht van BRZO+.

Binnen het landelijk samenwerkingsverband BRZO+ werken toezichthouders samen. Dat zijn de zes Brzo-omgevingsdiensten (in opdracht van het provinciaal bevoegd gezag Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)), de Inspectie SZW (ISZW), de veiligheidsregio's (VR's), de Waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS). Ook de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het Openbaar Ministerie (OM) maken deel uit van BRZO+. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is eveneens betrokken. Meer informatie over BRZO+ is te vinden op de website www.brzoplus.nl.

1.2 Brzo 2015 en Rrzo

Het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo 2015) en de Regeling risico's zware ongevallen (Rrzo) hebben als doel het voorkomen en beheersen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen. Het Brzo 2015 is de implementatie van de Europese Seveso III-richtlijn (2012/18/EU). In het Rrzo zijn onderdelen van het Brzo 2015 verder uitgewerkt. Het besluit stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Het regelt de wijze waarop de overheid daarop moet toezien en integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader. Meer informatie over Brzo 2015 is te vinden in bijlage 2 van deze monitor en op www.brzoplus.nl.

1.3 Brzo-inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In de onderstaande figuur is te zien hoe het BRZO+ samenwerkingsverband het plannen, uitvoeren en handhaven van een Brzo-inspectie georganiseerd heeft. Het proces is verder toegelicht in bijlage 3 en geeft de context weer voor de gegevens in deze monitor.

Figuur 1: Brzo-inspectieproces



¹ Op basis van de wetgeving is "Brzo-inrichting" de officiële benaming. Omwille van de leesbaarheid wordt in de monitor in plaats van inrichting de term "bedrijf" gebruikt.

1.4 Reikwijdte en beperkingen monitor 2018

De monitor richt zich op de actieve Brzo-bedrijven die in het kalenderjaar 2018 op naleving van het Brzo 2015 zijn geïnspecteerd. Actief betekent dat er Brzo-gerelateerde werkzaamheden werden verricht door het bedrijf. Bedrijven die bijvoorbeeld in oprichting waren in afwachting van een vergunning of die in de loop van 2018 gestopt zijn met de activiteiten, vallen buiten de scope van deze monitor.

Een Brzo-inspectie betreft een steekproef. Tijdens de inspectie wordt een bedrijf op specifieke onderdelen doorgelicht. Alle geconstateerde overtredingen bij deze inspecties worden in het inspectierapport opgenomen. De inspectierapporten geven de situatie weer op het moment van de inspectie en op die onderdelen die op dat moment geïnspecteerd zijn. De hieruit volgende resultaten geven een beeld van de veiligheidsbeheersing van een bedrijf op een bepaald onderdeel op dat moment.

In de monitor maken we een vergelijking van de resultaten over meerdere jaren. Het landelijke samenwerkingsverband BRZO+ werkt aan het verder bevorderen van de uniformiteit van de inspectiepraktijk. Daardoor blijft de monitor in ontwikkeling. Op basis van voortschrijdend inzicht maakt BRZO+ jaarlijks nieuwe keuzes, waardoor een aantal gegevens niet zonder meer over de jaren kan worden vergeleken.

De monitor is gebaseerd op gegevens zoals die in de landelijke online inspectiedatabase Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR) zijn geregistreerd. Ook hier werkt BRZO+ aan verdere uniformering van afspraken over de registratie. Aan de hand van de inspectiegegevens 2018 zoals deze op 1 maart 2019 beschikbaar waren in de GIR, zijn de inspectieresultaten en de overtredingen in kaart gebracht. De peildatum 1 maart 2019 is gekozen om ook de resultaten van de inspecties uitgevoerd in november en december 2018 en eventuele opvolging daarvan in de monitor mee te kunnen nemen.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat over de algemene gegevens van het soort en aantal Brzo-bedrijven. Ook is er een paragraaf over het aantal geïnspecteerde bedrijven en de aantallen inspecties per regio en per toezichthouder. Hoofdstuk 3 beschrijft de naleving van het Brzo 2015 door de bedrijven. Het hoofdstuk bevat ook informatie over het aantal, de aard en ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn bij de Brzo-bedrijven. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de bestuursrechtelijke opvolging van de in 2018 geconstateerde overtredingen. Daarnaast is de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2018 toegelicht.

Hoofdstuk 2

2. Algemene gegevens en inspecties

In dit hoofdstuk staan de algemene gegevens over het aantal Brzo-bedrijven en de branche-indeling. Er is een paragraaf over de aantallen inspecties per regio. Daarnaast is de deelname van de toezichthouders aan de aangekondigde Brzo-inspecties uit het inspectieprogramma van 2018 opgenomen.

2.1 Aantal actieve Brzo-bedrijven

De aard en de hoeveelheid gevaarlijke stoffen bepalen of een bedrijf onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt en of het een hogedrempel- of lagedrempelbedrijf is. Door wijzigingen in de bedrijfsvoering kan de capaciteit onder of boven de drempelwaarde(n) komen te vallen. Daarnaast kan de oprichting van bedrijven en bedrijven die stoppen, bijdragen aan fluctuaties in de aantallen. Bedrijven in oprichting of bedrijven die in de loop van 2018 stopten met Brzo-gerelateerde activiteiten zijn niet in de monitor meegenomen.

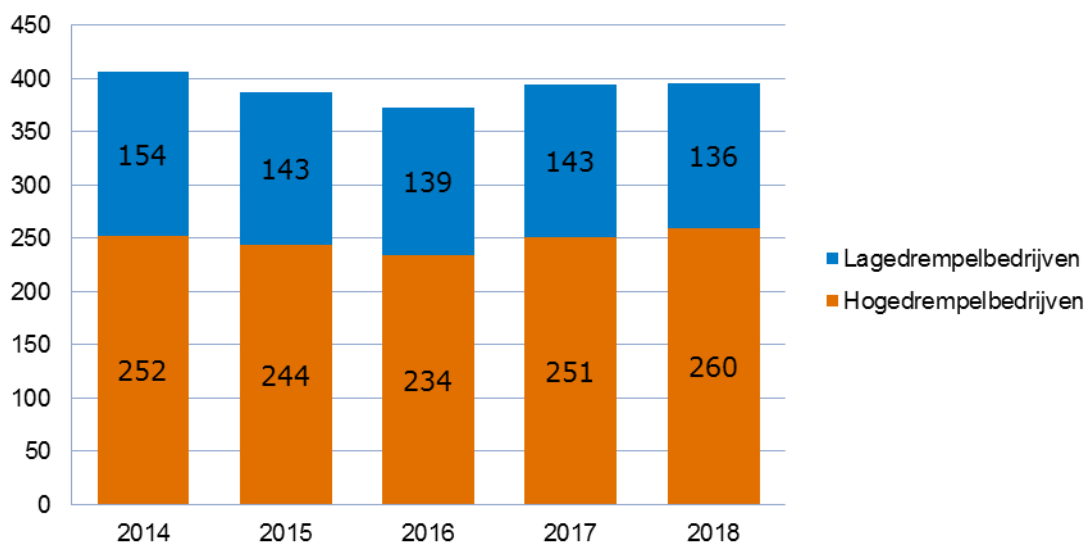
In tabel 1 wordt het totaal aantal actieve Brzo-bedrijven, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven weergegeven. Ook zijn de aantallen uit meerdere jaren met elkaar vergeleken.

Tabel 1: Aantal Brzo-bedrijven in Nederland ten opzichte van de voorgaande jaren

Aantal bedrijven	2014	2015	2016	2017	2018
Hogedrempelbedrijven	252	244	234	251	260
Lagedrempelbedrijven	154	143	139	143	136
Totaal	406	387	373	394	396

Tabel 1 en figuur 2 laten zien dat het aantal actieve Brzo-bedrijven in 2018 ongeveer gelijk is gebleven in vergelijking met 2017. Er is een lichte verschuiving te zien van het aantal lagedrempelbedrijven naar hogedrempelbedrijven in vergelijking met 2017.

Figuur 2: Ontwikkeling aantal Brzo-bedrijven in Nederland



2.2 Geografische verdeling van de Brzo-bedrijven en verdeling over de branches

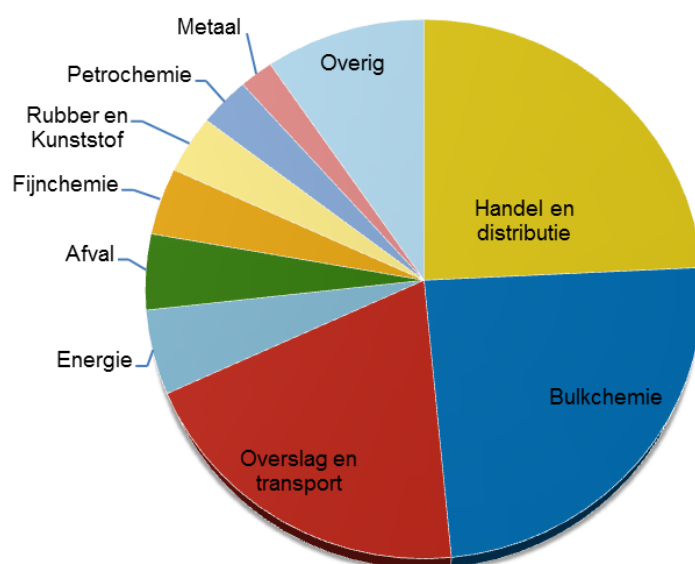
Tabel 2 geeft de verdeling van de Brzo-bedrijven over de Brzo-regio's weer en de aard van de voornaamste activiteiten bij deze bedrijven. Dit laatste is gebaseerd op de indeling van Major Accident Reporting System (MARS) van het Europese systeem voor het melden van grote incidenten (eMARS).

In deze monitor worden groepen van bedrijven die dezelfde aard van bedrijvigheid hebben, omschreven als branches.

Tabel 2: Aantal actieve Brzo-bedrijven in 2018 met indeling naar branche en regio²

Regio	Totaal	Handel en distributie	Bulkchemie	Overslag en transport	Energie	Afval	Fijnchemie	Rubber en Kunststof	Petrochemie	Metaal	Overig
Limburg	36	0	8	13	0	3	0	6	1	1	4
Noord-Brabant	69	13	16	10	0	5	6	3	2	3	11
Zuid-Holland/Zeeland	142	62	41	11	3	3	4	4	6	0	8
Gelderland/Overijssel	48	3	9	16	3	2	2	0	3	1	9
Groningen/Drenthe/Friesland	42	1	12	15	6	1	1	1	0	1	4
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	52	17	10	13	1	4	3	0	0	2	2
Staatstoezicht op de Mijnen	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0
Totaal regio's	396	96	96	78	20	18	16	14	12	8	38

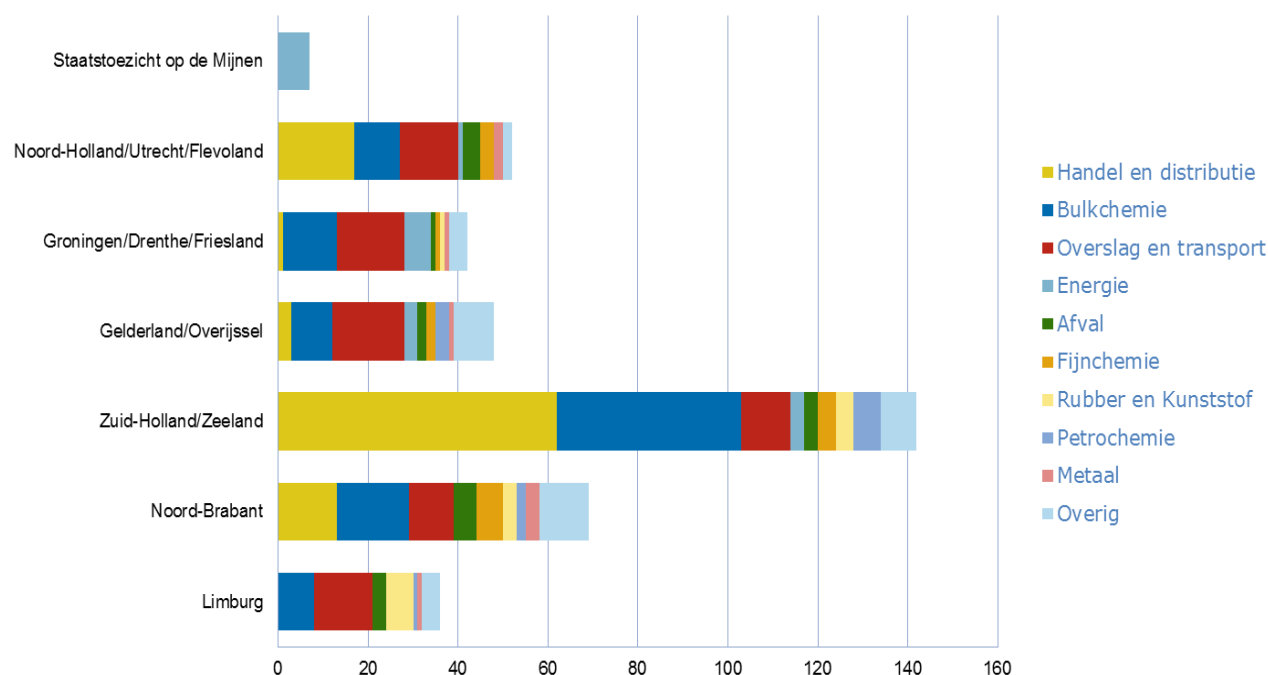
Figuur 3: Verhoudingen Brzo-bedrijven met landelijke indeling naar bedrijvigheid in 2018



Tabel 2 en figuur 3 laten zien dat er grote verschillen zijn in omvang van de branches. Dit varieert van acht bedrijven in de branche Metaal tot 96 bedrijven in de branches Bulkchemie en Handel & distributie. Ook Overslag & transport behoort tot één van de grootste Brzo-branches. Het aantal bedrijven per branche is in vergelijking met 2017 min of meer gelijk gebleven.

² Onder categorie Overig vallen onder andere de volgende bedrijfstakken: Keramiek, Elektronica, Landbouw, Farmaceutische Industrie, Onderzoek en Onderwijs, Voedselindustrie en Houtbewerking.

Figuur 4: Verhoudingen Brzo-bedrijven per regio met indeling naar bedrijvigheid



In figuur 4 is te zien dat de meeste Brzo-bedrijven zijn gevestigd in de regio Zuid-Holland/Zeeland. De overgrote meerderheid van de Brzo-bedrijven bevindt zich hier in de branche Handel & distributie en Bulkchemie. In de regio's Gelderland/Overijssel, Groningen/Drenthe/Friesland en Limburg behoren de meeste bedrijven tot de branches Overslag & transport en Bulkchemie. Alle SodM-bedrijven, veelal gasopslag locaties, vallen onder de branche Energie. Deze bedrijven zijn gelegen in de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel en Noord-Holland.

2.3 Aantal geïnspecteerde bedrijven

De keuze om wel of niet te inspecteren en welke inspectiedienst aan de inspectie deelneemt, wordt bepaald op basis van aanwijzing van het bedrijf (hoge- of lagedrempelbedrijf), de risico's van het bedrijf, het naleefgedrag van voorgaande jaren en de gemaakte keuzes door de inspectiediensten. In bijlage 3 is in hoofdlijnen beschreven hoe de keuze tot het aantal te inspecteren bedrijven tot stand komt.

Tabel 3 laat per regio zien bij hoeveel Brzo-bedrijven er in 2018 minimaal één Brzo-inspectie is uitgevoerd. Er is een uitsplitsing gemaakt naar de hogedrempel- en lagedrempelbedrijven.

Tabel 3: Aantal hogedrempelbedrijven en lagedrempelbedrijven per Brzo-regio en percentage geïnspecteerde bedrijven per regio

Regio	Hogedrempelbedrijven				Lagedrempelbedrijven				Totaal aantal bedrijven	Totaal aantal geïnspecteerde bedrijven
	Aantal bedrijven	Aantal geïnspecteerde bedrijven	% geïnspecteerde bedrijven	Aantal niet-geïnspecteerde bedrijven	Aantal lbedrijven	Aantal in 2018 geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven minimaal 1 x per 3 jaar geïnspecteerd	Aantal bedrijven dat niet geïnspecteerd in periode 2016-2018		
Limburg	24	24	100%	0	12	7	12	0	36	31
Noord-Brabant	41	41	100%	0	28	27	28	0	69	68
Zuid-Holland/Zeeland	111	110	99%	1	31	31	31	0	142	141
Gelderland/ Overijssel	28	27	96%	1	20	20	20	0	48	47
Groningen/Drenthe/Friesland	21	21	100%	0	21	18	21	0	42	39
Noord-	29	28	97%	1	23	21	23	0	52	49
Staatstoezicht op de Mijnen	6	5	83%	1	1	0	1	0	7	5
Totaal	260	256	98%	4	136	124	136	0	396	380

In 2018 zijn bij 380 van de in totaal 396 Brzo-bedrijven inspecties uitgevoerd (bij 256 van de 260 hogedrempel- en bij 124 van de 136 lagedrempelbedrijven). Van het totale aantal bedrijven is in 2018 96% geïnspecteerd.

Inspecties hogedrempelbedrijven

De hogedrempelbedrijven moeten jaarlijks geïnspecteerd worden tenzij de toezichthouders op basis van een risico-analyse het inspectieprogramma aanpassen. In alle regio's zijn nagenoeg alle hogedrempelbedrijven in 2018 geïnspecteerd. Zoals tabel 3 laat zien is bij vier hogedrempelbedrijven geen inspectie uitgevoerd.

In de regio Zuid-Holland/Zeeland is één hogedrempelbedrijf niet geïnspecteerd omdat het een nieuw Brzo-bedrijf betrof waarvan in september 2018 uit de ingediende kennisgeving aan het bevoegd gezag pas bleek dat het bedrijf Brzo-plichtig was. De initiële inspectie heeft in januari 2019 plaatsgevonden. Ook in de regio Gelderland/Overijssel is één nieuw hogedrempelbedrijf niet geïnspecteerd omdat het bedrijf pas eind 2018 in gebruik is genomen. In de regio Noord-Holland/Utrecht/Flevoland heeft een hogedrempelbedrijf een vergunningaanvraag ingediend voor het verlagen van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen. Bij inspectie is gebleken dat deze hoeveelheden gevaarlijke stoffen daadwerkelijk niet meer aanwezig zijn. Het bedrijf onder toezicht van de SodM (een gasolieopslag) is in 2018 niet geïnspecteerd omdat er geen operationele handelingen plaatsvonden.

Inspecties lagedrempelbedrijven

Lagedrempelbedrijven moeten wettelijk minimaal eens per drie jaar worden geïnspecteerd. Voor alle 136 lagedrempelbedrijven is in 2018 aan deze wettelijke verplichting voldaan.

2.4 Aantal aangekondigde en onaangekondigde inspecties per regio en per toezichthouder

In 2018 zijn bij 380 Brzo-bedrijven 502 inspecties uitgevoerd. Bij een aantal bedrijven zijn dus meerdere inspecties uitgevoerd, bijvoorbeeld verdiepingsinspecties of inspecties naar aanleiding van een incident. Van de 502 inspecties waren er 388 (deels) aangekondigde en 114 onaangekondigde inspecties. Deze aantallen zijn exclusief de uitgevoerde hercontroles. Zie bijlage 3 voor een toelichting op typen inspecties.

In tabel 4 is per regio te zien hoeveel aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties er zijn uitgevoerd.

Tabel 4: Aantal uitgevoerde inspecties per regio, met een onderverdeling naar aangekondigde, deels aangekondigde en onaangekondigde inspecties

Regio	Aantal aangekondigde inspecties	Aantal deels aangekondigde inspecties	Aantal onaangekondigde inspecties	Totaal
Limburg	31	5	4	40
Noord-Brabant	48	18	50	116
Zuid-Holland/Zeeland	142	2	42	186
Gelderland/Overijssel	49	1	4	54
Groningen/Drenthe/Friesland	38	0	8	46
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	43	6	6	55
Staatstoezicht op de Mijnen	5	0	0	5
Totaal	356	32	114	502

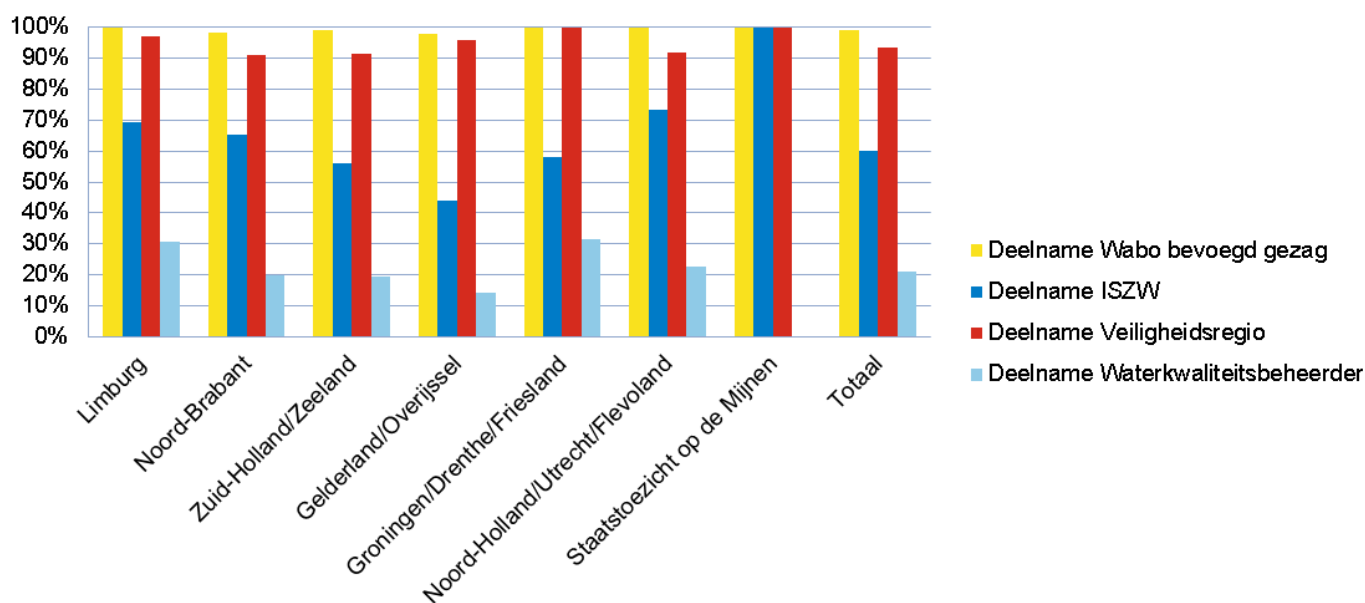
Het valt op dat de meeste onaangekondigde inspecties zijn uitgevoerd in Noord-Brabant en in Zuid-Holland/Zeeland. In de regio Noord-Brabant heeft het provinciale bevoegd gezag opdracht gegeven om alle bedrijven aangekondigd én onaangekondigd te bezoeken.

In tabel 5 en figuur 5 is te zien welke toezichthouders per regio hebben deelgenomen aan de (deels) aangekondigde inspecties. In het samenwerkingsverband BRZO+ is het uitgangspunt dat de (deels) aangekondigde inspecties door de toezichthouders gezamenlijk worden uitgevoerd.

Tabel 5: Percentage deelname per toezichthouder aan de (deels) aangekondigde inspecties per regio

	Aantal uitgevoerde (deels) aangekondigde inspecties	Deelname Wabo bevoegd gezag	Deelname ISZW	Deelname Veiligheidsregio	Deelname Waterkwaliteitsbeheerder
Limburg	36	100%	69%	97%	31%
Noord-Brabant	66	98%	65%	91%	20%
Zuid-Holland/Zeeland	144	99%	56%	92%	19%
Gelderland/Overijssel	50	98%	44%	96%	14%
Groningen/Drenthe/Friesland	38	100%	58%	100%	32%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	49	100%	73%	92%	22%
Staatstoezicht op de Mijnen	5	100% ³	100% ³	100%	0%
Totaal	388	99%	60%	94%	21%

Figuur 5: Verdeling van het percentage deelname bij uitgevoerde (deels) aangekondigde inspecties, per regio en per toezichthouder



Het Wabo bevoegd gezag is bij bijna alle (deels) aangekondigde inspecties aanwezig geweest. De deelname van de Inspectie SZW ligt per regio tussen de 44% en 73% en de deelname van de veiligheidsregio's ligt tussen de 91% en 100%.

Inspectie SZW combineert een risicoanalyse op naleving van wet- en regelgeving per branche met de capaciteit en beschikbaarheid van haar inspecteurs. Deze analyse bepaalt de hoeveelheid inspecties en bij welke bedrijven Inspectie SZW zal inspecteren. Toezicht wordt vooral daar ingezet waar knelpunten verwacht worden en het verwachte effect het grootst is. Deze risicogerichte aanpak kan, regionaal, tot een verschil leiden in het aantal Brzo-inspecties waar ISZW aan deelneemt. Verder zijn

³ Voor deze bedrijven is SodM aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

inspecteurs van de Inspectie SZW, buitengewoon opsporingsambtenaar waardoor zij de mogelijkheid hebben om overtredingen via het strafrecht aan te pakken en hebben zij een rol in het verrichten van incidentonderzoek bij Brzo-bedrijven. Dit staat soms op gespannen voet met geplande activiteiten in het kader van het uitvoeren van Brzo-inspecties.

De waterkwaliteitsbeheerder heeft een adviserende rol en inspecteert alleen op basis van de aanwezigheid van risico's ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Als een bedrijf geen risico vormt voor oppervlaktewater, neemt de waterkwaliteitsbeheerder niet deel aan de Brzo-inspectie bij dat bedrijf. Dit betekent dat de waterbeheerder ten opzichte van de overige toezichthouders minder Brzo-inspecties uitvoert, wat leidt tot een relatief laag deelnemingspercentage (gemiddeld 21% voor de (deels) aangekondigde inspecties).

Hoofdstuk 3

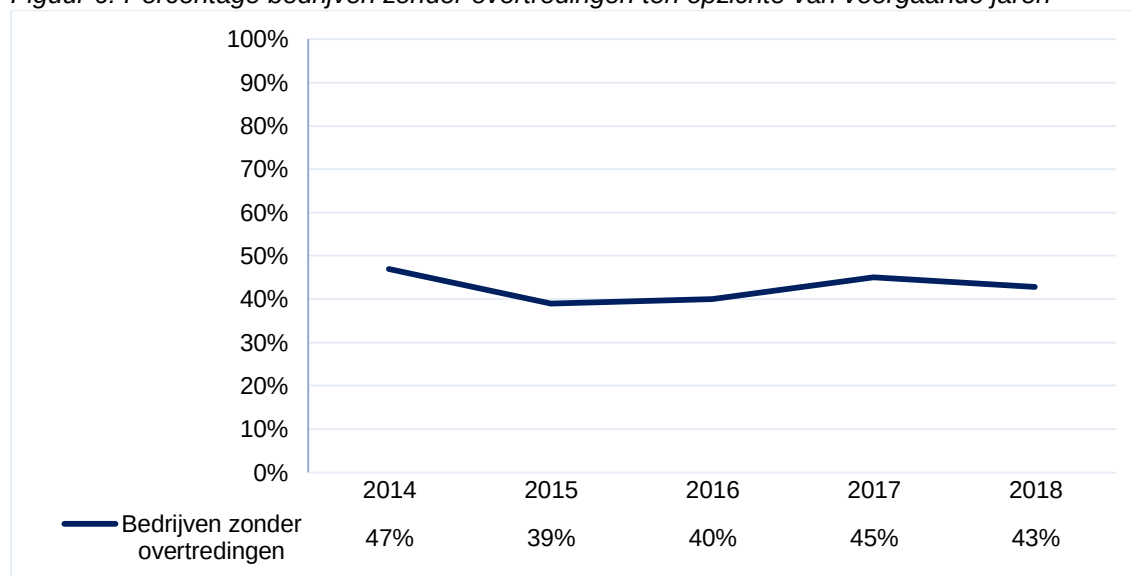
3. Naleving Brzo bedrijven

Dit hoofdstuk bevat informatie over het aantal, soort en ernst van de overtredingen die geconstateerd zijn bij de Brzo-bedrijven.

3.1 Naleving door de bedrijven

In 2018 is bij 43% van het totaal aantal geïnspecteerde Brzo-bedrijven geen overtreding geconstateerd. Van deze bedrijven is vastgesteld dat zij de regelgeving naleven op die onderdelen die tijdens de inspectie zijn gecontroleerd. Figuur 6 geeft het percentage bedrijven zonder overtredingen in 2018 weer, met daarnaast de percentages uit de monitor van de vier voorgaande jaren.

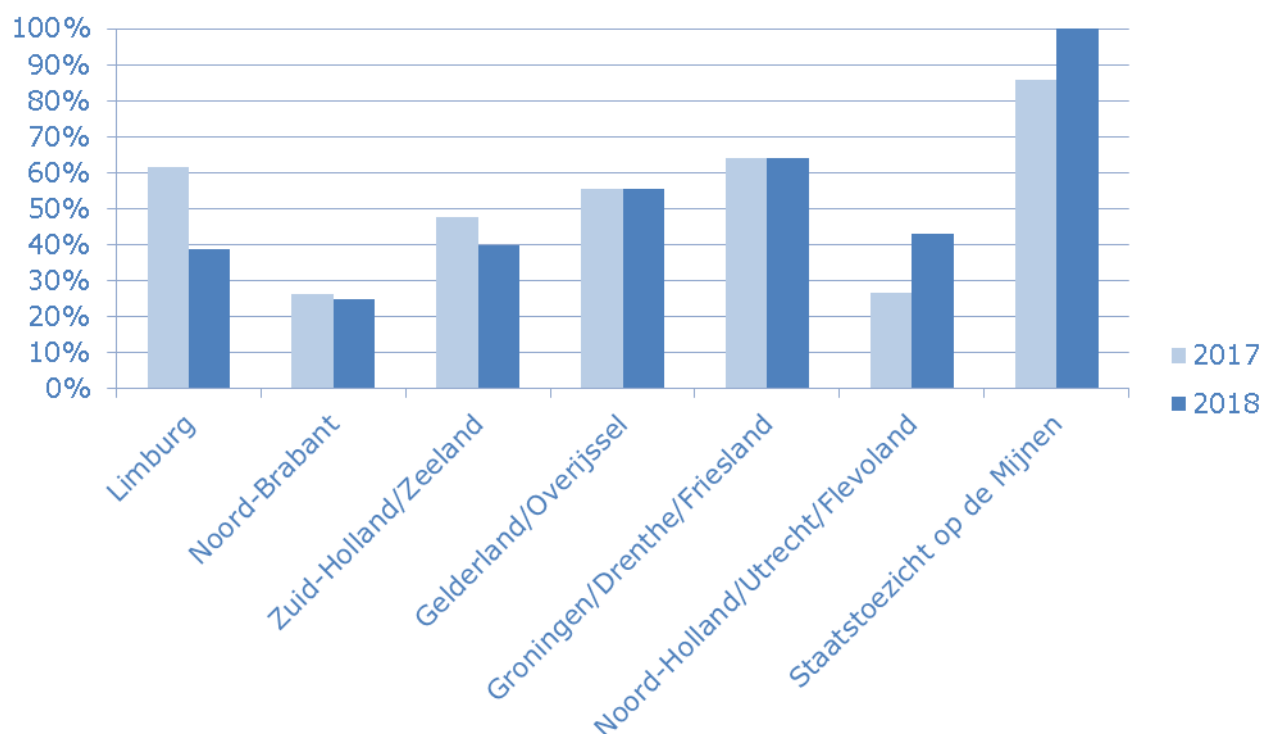
Figuur 6: Percentage bedrijven zonder overtredingen ten opzichte van voorgaande jaren



Figuur 6 laat zien dat het aandeel bedrijven zonder overtredingen in de loop van afgelopen vijf jaar licht fluctueert rond 43%. Ten opzichte van 2017 zien we in 2018 lichte afname van bedrijven zonder overtredingen.

In figuur 7 staat het percentage bedrijven zonder overtredingen per regio uitgezet. Hierin worden de percentages uit 2018 vergeleken met die uit 2017.

Figuur 7: Percentage bedrijven zonder overtredingen in 2017 en 2018 uitgesplitst per regio



Figuur 7 laat zien dat in drie regio's het percentage bedrijven zonder overtredingen is afgenomen ten opzichte van 2017, in twee regio's is het percentage gelijk gebleven en in één regio en voor SodM is het percentage toegenomen. Bij de bedrijven die door SodM zijn geïnspecteerd, zijn in 2018 geen overtredingen geconstateerd.

3.2 Bedrijven met overtredingen

Van de 380 in 2018 geïnspecteerde Brzo-bedrijven hebben er 217 (57%) één of meer overtredingen. In tabel 6 is per regio aangegeven hoeveel bedrijven er geïnspecteerd zijn en bij hoeveel van deze bedrijven er een of meerdere overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven. Ook staat het percentage bedrijven met overtredingen per regio aangegeven. Van het aantal geïnspecteerde hogedrempelbedrijven (256) heeft 59% overtredingen en van het aantal geïnspecteerde lagedrempelbedrijven (124) is dat 54%.

Tabel 6: Aantal geïnspecteerde bedrijven per regio en het aantal bedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, uitgesplitst in hogedrempel- en lagedrempelbedrijven, en het percentage bedrijven met overtredingen

Regio	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen		% bedrijven met overtreding
		hogedrempel	lagedrempel	
Limburg	31	15	4	61%
Noord-Brabant	68	31	20	75%
Zuid-Holland/Zeeland	141	66	18	60%
Gelderland/Overijssel	47	13	8	45%
Groningen/Drenthe/Friesland	39	9	5	36%
Noord-Holland/Utrecht/Flevoland	49	16	12	57%
Staatstoezicht op de Mijnen	5	0	0	0%
Totaal	380	150	67	57%

3.3 Indeling bedrijven naar ernst van de overtredingen

Wanneer tijdens een Brzo-inspectie een overtreding wordt vastgesteld, beoordeelt de toezichthouder de ernst van de overtreding. Dit gebeurt op basis van de richtlijnen uit de landelijke handhavingstrategie Brzo (zie ook bijlage 3 van de monitor). Deze kent drie categorieën waarmee onderscheid wordt gemaakt naar ernst van de overtredingen. De overtredingen worden daarbij ingedeeld in relatie tot de risico's op een zwaar ongeval en/of de escalatie van scenario's. Het betreft de volgende drie categorieën gerangschikt van zwaar en middelzwaar naar licht (voor meer toelichting zie bijlage 1):

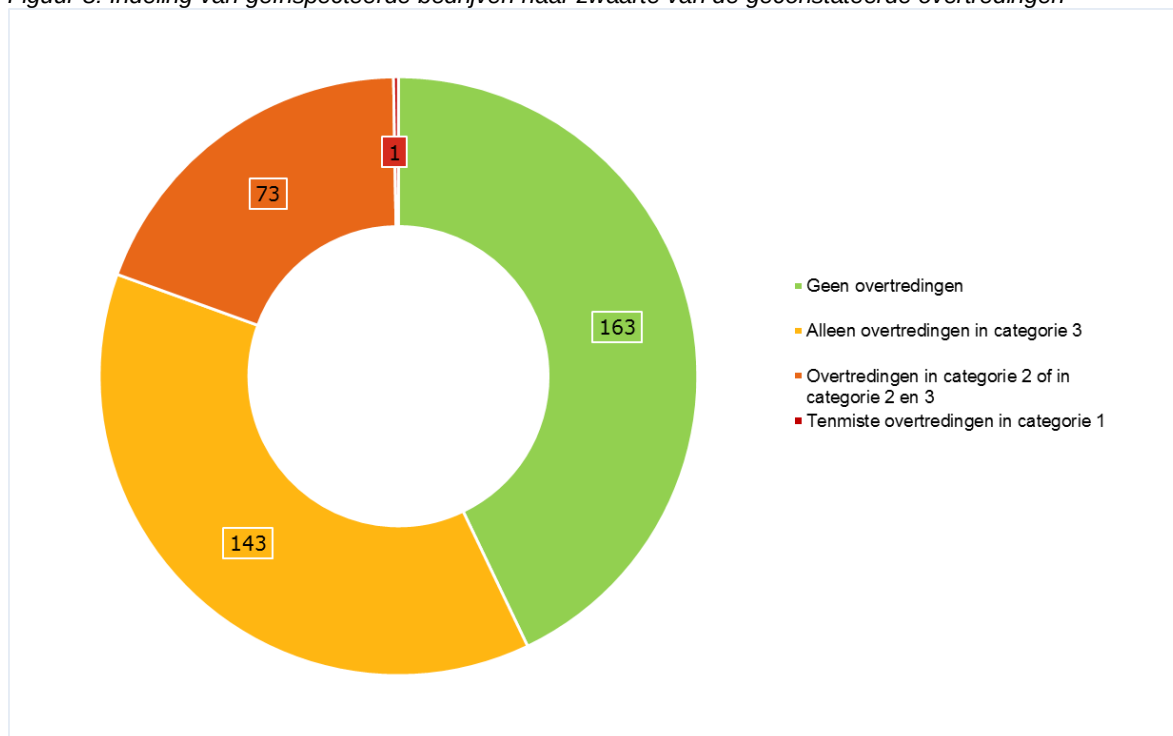
Categorie 1: Zwaar (onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval)

Categorie 2: Middelzwaar (geen onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval)

Categorie 3: Licht (zeer geringe dreiging van een zwaar ongeval)

Figuur 8 geeft inzicht in de verdeling van de overtredingen over de bedrijven op basis van de ernst, aangevuld met de bedrijven waar bij de inspectie geen overtredingen zijn vastgesteld.

Figuur 8: Indeling van geïnspecteerde bedrijven naar zwaarte van de geconstateerde overtredingen



In 2018 zijn bij 43% van de bedrijven (163) geen overtredingen aangetroffen. Bij 38% van de geïnspecteerde bedrijven (143) zijn uitsluitend categorie 3 overtredingen geconstateerd. Dat betekent dat er bij in totaal 81% van de geïnspecteerde bedrijven geen of lichte overtredingen zijn geconstateerd.

Bij 19% van de geïnspecteerde bedrijven (73) zijn overtredingen van categorie 2 of categorie 2 én 3 geconstateerd. Bij minder dan 1% van de bedrijven (1) is tenminste 1 overtreding in categorie 1 geconstateerd.

3.4 Overtredingen in relatie tot de bedrijvigheid

In tabel 7 is per branche te zien hoeveel overtredingen er bij de Brzo-bedrijven zijn geconstateerd en in welke categorie.

Tabel 7: Aantal geïnspecteerde bedrijven en het totaal aan overtredingen per branche met een uitsplitsing naar ernst van de overtreding

Bedrijvigheid	Aantal geïnspecteerde bedrijven	Aantal bedrijven met overtredingen	Totaal aantal overtredingen	Aantal overtredingen 2018 naar ernst		
				CAT 1	CAT 2	CAT 3
Bulkchemie	95	60	231	0	65	165
Handel en distributie	75	36	119	1	22	96
Overslag en transport	95	54	183	0	24	159
Afval	18	14	61	0	7	54
Energie	15	4	5	0	0	5
Rubber en Kunststof	13	7	20	0	1	19
Fijnchemie	14	11	43	0	12	31
Petrochemie	12	7	21	0	4	17
Metaal	8	7	41	0	4	37
Overig	35	17	32	0	8	24
Totaal	380	217	755	1	147	607

De meeste overtredingen zijn geconstateerd in de branches Bulkchemie en Overslag & transport. In de branche Metaal is het gemiddelde aantal overtredingen per bedrijf het hoogst en in de branche Energie het laagst.

3.5 Aantal en ernst van de overtredingen

In 2018 zijn 755 overtredingen geconstateerd. Tabel 8 geeft het aantal geconstateerde overtredingen weer per categorie over de jaren 2014 – 2018.

Tabel 8: Ernst van de overtredingen in 2018, vergeleken met voorgaande jaren

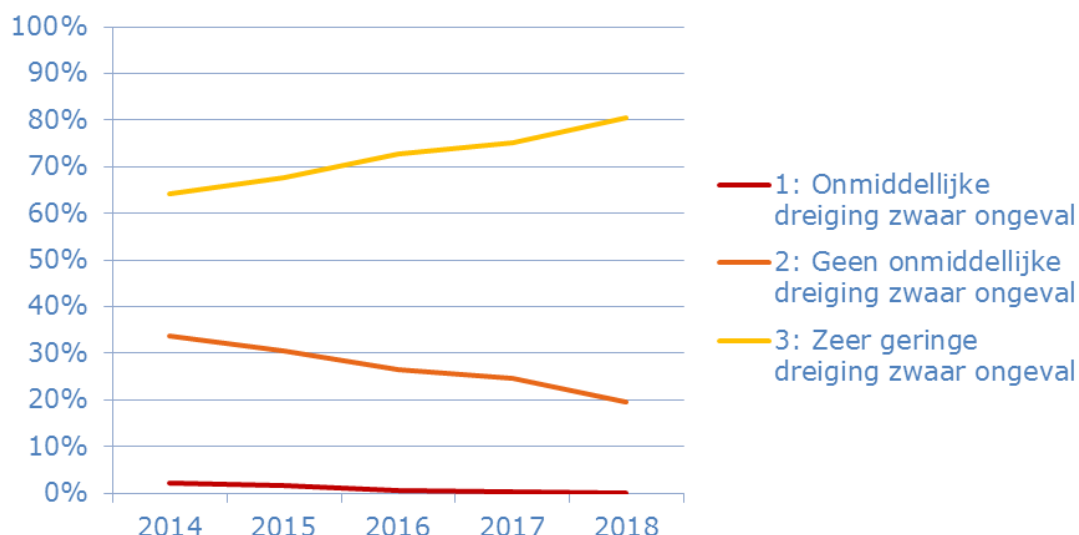
Categorie	Aantal overtredingen				
	2014	2015	2016	2017	2018
1: Onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	15	10	4	2	1
2: Geen onmiddellijke dreiging zwaar ongeval	244	188	181	164	147
3: Zeer geringe dreiging zwaar ongeval	462	417	497	499	607
Totaal	721	615	682	665	755

Uit tabel 8 is af te lezen dat het totaal aantal overtredingen in 2018 ten opzichte van 2017 is gestegen terwijl het aantal inspecties nagenoeg gelijk is gebleven. Het betreft een toename van categorie 3 overtredingen. Uit analyse is gebleken dat de stijging met name in de regio's Zuid-Holland/Zeeland en Limburg te zien is.

In de regio Limburg is deze toename te verklaren door het aantal nieuwe Brzo-bedrijven in 2018. Bij de eerste initiële Brzo-inspectie blijkt dat het veiligheidsbeheersysteem (VBS) vaker nog niet op orde is. Noodzakelijke procedures zijn nog niet aanwezig voor alle systeemelementen. Daarnaast hebben er bij de bestaande bedrijven in plaats van systeemgerichte meer maatregelgerichte en diepgaande inspecties plaatsgevonden. Door de diepgang in deze inspecties blijkt dat er alsnog sprake is van een overtreding. Voor de toelichting op de inspectiemethodiek zie bijlage 3 van de monitor.

In de regio Zuid-Holland/Zeeland is de toename te verklaren doordat bepaalde onderwerpen (o.a. overvulbeveiliging) uit de PGS 29 zijn geïnspecteerd waarbij verhoudingsgewijs veel overtredingen zijn geconstateerd. PGS 29 is een recent geactualiseerde richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks. In de regio Zuid-Holland/Zeeland zijn veel van dit soort installaties aanwezig. Daarnaast wordt in samenspraak met de inspectiepartners, de veiligheidsregio en de waterkwaliteitsbeheerder, tijdens het Brzo-inspectieproces vaker gehandhaafd door het Wabo bevoegd gezag. Dit alles heeft ertoe geleid dat er in de regio Zuid-Holland/Zeeland verhoudingsgewijs veel overtredingen zijn geconstateerd.

Figuur 9: Ernst van de overtredingen in 2018, vergeleken met voorgaande jaren uitgedrukt in percentage



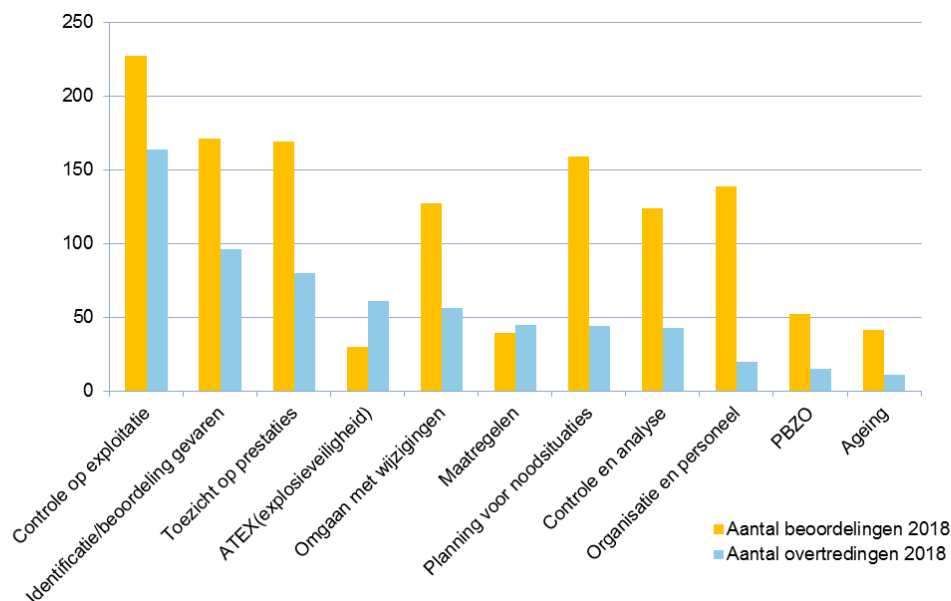
Figuur 9 laat zien dat de trend van verschuiving naar minder ernstige overtredingen zich verder doorzet. 80% van alle geconstateerde overtredingen betreft lichte overtredingen van categorie 3. Het aantal categorie 1 en categorie 2 overtredingen is sinds 2014 verder afgenomen.

De enige categorie 1 overtreding in 2018 is geconstateerd tijdens een onaangekondigde inspectie bij een bedrijf in de branche Handel & Distributie, in de regio Limburg. De overtreding betrof het domein van arbeidsveiligheid. Door de Inspectie SZW is er direct ingegrepen waardoor het onmiddellijke gevaar is weggenomen. De overtreding betrof de inspectieonderwerpen Maatregelen en ATEX (explosieveiligheid). In de ruimte/zone was de ventilatie niet in overeenstemming met het explosieveiligheidsdocument en was apparatuur aanwezig die ongeschikt is (potentiële ontstekingsbronnen) voor gebruik in gezoneerd gebied explosieve atmosferen.

3.6 Overtredingen per inspectieonderwerp

Voorafgaande aan iedere inspectie kiest het inspectieteam een aantal inspectieonderwerpen waarop een bedrijf wordt beoordeeld (zie ook bijlage 3 van de monitor). Over deze onderwerpen (meestal elementen van het veiligheidsbeheerssysteem (VBS)) worden na inspectie “beoordelingen” in de GIR geregistreerd. In figuur 10 is een selectie van beoordeelde inspectieonderwerpen en overtredingen van deze onderwerpen weergegeven. Deze selectie betreft de inspectieonderwerpen waarop de meeste overtredingen zijn geconstateerd.

Figuur 10: Beoordeelde inspectieonderwerpen en overtredingen op deze onderwerpen in 2018



In 2018 is, net als in de afgelopen jaren, het onderwerp controle op de exploitatie (VBS-iii) het meest beoordeeld. Op dit veelomvattende onderwerp zijn ook de meeste overtredingen geconstateerd. In relatie tot het aantal beoordelingen zijn de meeste overtredingen geconstateerd op de onderwerpen ATEX (explosieveiligheid) en Maatregelen. Op deze onderwerpen zijn per beoordeling meerdere overtredingen geconstateerd. Relatief gezien zijn de minste overtredingen geconstateerd op het onderwerp Organisatie en personeel (VBS-i). Voor een uitleg van de VBS-elementen zie bijlage 1.

Hoofdstuk 4

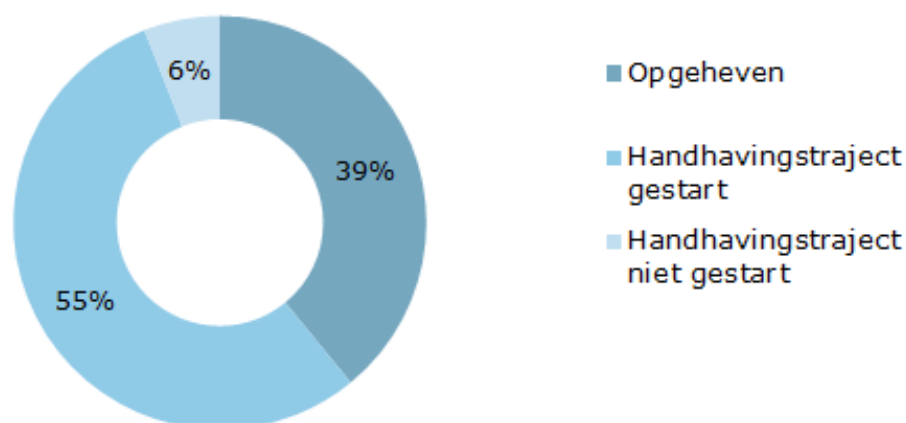
4. Handhaving door de toezichthouders

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de bestuursrechtelijke opvolging van de in 2018 geconstateerde overtredingen. Daarnaast is de inzet van strafrechtelijke handhaving bij Brzo-bedrijven in 2018 toegelicht.

4.1 Bestuursrechtelijke handhaving

Naar aanleiding van de vastgestelde overtredingen heeft het bevoegd gezag handhavend opgetreden. In figuur 11 is de handhavingstatus te zien van de overtredingen in 2018 op de peildatum 1 maart 2019.

Figuur 11: Status van alle overtredingen uit 2018 op 1 maart 2019



Figuur 11 laat zien dat er op 1 maart 2019 39% van alle overtredingen was opgeheven. Voor 55% van de overtredingen is het handhavingstraject gestart. Een deel van deze overtredingen kan in de praktijk ook al beëindigd zijn, maar een hercontrole moet nog plaatsvinden om dit te bevestigen. Voor 6% van de overtredingen is de handhaving nog niet gestart. Bedrijven zijn wel op de hoogte gesteld van de overtreding door middel van het inspectierapport, maar er is nog geen handhavingsbrief verzonden. In een enkel geval was de inspectie nog in de afrondende fase.

Uit nadere analyse blijkt dat er op 1 maart 2019 bij 59 van 217 bedrijven alle overtredingen waren opgeheven. Dat betekent dat bij 158 Brzo-bedrijven (een deel van) de overtredingen op de peildatum nog niet was opgeheven.

Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW traden net als in 2017 het meest op als handhavend toezichthouder. Veiligheidsregio's traden enkele keren op als handhavend toezichthouder omdat ze juridisch gezien beperkte mogelijkheden hebben om handhavend op te treden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding heeft de handhavend toezichthouder verschillende handhavingsinstrumenten ingezet.

Voor de categorie 1 overtreding is het instrument eis ter naleving ingezet. Bij overtredingen van categorie 2 is de eis ter naleving het meest opgelegd, gevolgd door (voornemen) last onder dwangsom. Bij categorie 3 overtredingen zijn het meest de instrumenten waarschuwing/waarschuwingbrief en eis ter naleving gebruikt. In een paar gevallen is de last onder dwangsom ingezet.

Een overzicht van de in te zetten instrumenten volgens de Brzo handhavingstrategie staat in bijlage 3 van de monitor.

4.2 Strafrechtelijke handhaving

Uit de beschikbare gegevens van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie blijkt dat in 2018 zeven processen-verbaal zijn ingediend waarbij het betreffende bedrijf verdacht werd van het overtreden van het Brzo 2015. Alle processen-verbaal zijn opgesteld naar aanleiding van een incident/ongewoon voorval in de jaren 2015 (drie zaken), 2016 (één zaak) en 2017 (drie zaken). De bedrijven werden verdacht van het overtreden van de zorgplichtbepaling, van onregelmatigheden met kennisgeving aan het bevoegd gezag en het preventiebeleid voor zware ongevallen. In vier van deze zaken is een Brzo-omgevingsdienst de opsporingsinstantie. De overige drie zaken zijn aangeleverd door de politie.

In drie zaken hebben de verdachten een door het FP aangeboden transactie betaald van respectievelijk EUR 15.000,- en EUR 32.500,-. In de overige vier zaken zijn de verdachten gedagvaard om voor de meervoudige economische kamer te verschijnen. In drie van deze vier zaken dient nog een zittingsdatum te worden toegewezen. In één van de vier gedagvaarde zaken is reeds in november 2018 uitspraak gedaan waarbij de verdachte werd (inmiddels onherroepelijk) veroordeeld tot het betalen van een geldboete van EUR 30.000,-. De geldboetes zijn gebaseerd op uitspraken en transacties in vergelijkbare zaken.

Bijlage 1: Begrippen en afkortingen

ATEX-richtlijnen	ATEX is een Franse afkorting: ATmosphères EXplosibles. Volgens de ATEX-richtlijnen moeten bedrijven maatregelen nemen om gas- en stofexplosies te voorkomen en ervoor zorgen dat werknemers geen gevaar lopen.
BBT	Beste Beschikbare Technieken
Beoordeling (in het kader van de inspectie)	Bevindingen worden beoordeeld. Bij de beoordeling kunnen naar keuze van het inspectieteam de drie beoordelingsgrondslagen (gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd) worden gehanteerd. Op elke grondslag wordt de waardering met de vierpuntsschaal (goed, redelijk, matig of slecht) toegepast. De uitkomst van de beoordeling kan leiden tot het kenmerken van de bevinding als een overtreding of niet.
Beoordelingsgrondslagen	In de inspectiemethode worden drie beoordelingsgrondslagen onderscheiden: - gedocumenteerd; er is sprake van een deugdelijke en volledige beschrijving: - deugdelijk: helder, inzichtelijk, goed leesbaar, actueel; - volledig: alle relevante aspecten zijn benoemd. - geschikt (passend); technische onderdelen voldoen aan de stand van de veiligheidstechniek (voor zover dat redelijkerwijze verlangd kan worden) en zijn passend voor de aangetroffen situatie; - geïmplementeerd; er wordt gewerkt zoals beschreven is. Er is sprake van een goed functionerende managementloop en verbeteractiviteiten op alle onderdelen zijn structureel en onlosmakelijk met de bedrijfsvoering verbonden. Gebaseerd op toelichting T12 'Uitwerking waarderingsschaal' van BRZO+
Bevinding	Een bevinding is een geheel aan waarnemingen die ten aanzien van een bepaald onderwerp van onderzoek tijdens een inspectie wordt gedaan. Bevindingen kunnen na beoordeling ervan leiden tot de kwalificatie wel of geen overtreding.
Bevoegd gezag	Bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
Brzo 2015	Besluit risico's zware ongevallen 2015
Brzo-bedrijf	Bedrijf dat onder de werkingssfeer van het Brzo 2015 valt.
BRZO+	BRZO+ is een samenwerkingsverband van Inspectie SZW, Brzo-omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, Waterbeheerders, ILT en OM. Het samenwerkingsverband BRZO+ regelt de uniforme en integrale aanpak van VTH-taken op het gebied van interne en externe veiligheid met als doel het voorkomen van zware ongevallen bij alle Brzo-bedrijven en bedrijven met een IPPC-categorie 4 installatie.
Close out meeting	Afsluitend overleg aan het einde van de inspectie waarin het inspectieteam aan het bedrijf verslag doet van de uitgevoerde inspectie. Bij dit overleg komt het verloop van de inspectie aan de orde, worden op hoofdlijnen de bevindingen teruggekoppeld en wordt, voor zover dat op dat moment al mogelijk is, al aangegeven wat de vervolgacties vanuit de afzonderlijke toezichthouders zullen zijn. Hierbij komen op zijn minst mogelijke handhavingszaken aan de orde. Van de eventuele handhavingszaken wordt daarbij aangegeven dat de terugkoppeling in deze fase nog niet volledig kan zijn.
FP	Functioneel Parket, een specialistisch, landelijk opererend onderdeel van het Openbaar Ministerie, dat zich toelegt op de bestrijding van complexe fraude en milieucriminaliteit.
Gevaarlijke stof	Stof of mengsel opgenomen in bijlage I (deel 1 of 2) van de Seveso-richtlijn
Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR)	De Gemeenschappelijke InspectieRuimte (GIR) is een online inspectiedatabase waarmee inspectieteams gezamenlijk een inspectie kunnen voorbereiden, inspectieresultaten kunnen vastleggen en afronden met een gezamenlijk inspectierapport.
Hogedrempelbedrijf	Bedrijf dat de hoge drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.

Inspectierapport	Rapport van een inspectie waarin de informatie tot op een zodanig niveau is opgenomen dat het kan dienen als verslag van de inspectie onder andere ten behoeve van komende vervolg- en initiële inspecties bij het bedrijf. Het rapport dient tevens om het bedrijf te voorzien van informatie over het verloop van de inspectie en over de resultaten ervan in de zin van bevindingen en overtredingen en dient om aan te geven wat de voor het bedrijf eventuele vervolprocessen (zoals handhaving) zullen zijn.
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
Inspectieteam	De inspecties worden uitgevoerd door een team van inspecteurs, overwegend bestaande uit inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag, de Inspectie SZW en het bevoegd gezag Wet veiligheidsregio's.
ISZW	Inspectie SZW
Kennisgeving	Bedrijf moet op basis van het Brzo 2015 het bevoegd gezag een kennisgeving zenden waarin onder andere wordt vermeld: - de gegevens die nodig zijn om de gevaarlijke stoffen en de categorie van stoffen te identificeren die in het bedrijf aanwezig (kunnen) zijn; - een lijst met de hoeveelheden, aard en fysische vormen van de gevaarlijke stoffen die aanwezig kunnen zijn in het bedrijf; en - informatie over de onmiddellijke omgeving van het bedrijf en de factoren die een zwaar ongeval kunnen veroorzaken of de gevolgen ervan ernstiger kunnen maken.
Lagedrempelbedrijf	Bedrijf dat alleen de lage drempelwaarde voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijdt.
Mars-codering	Major Accident Reporting System (MARS). Systeem van de Europese Commissie, in beheer bij het Joint Research Centre (Ispra, Italië). Hier wordt de ongevalsinformatie verzameld die conform de Seveso-richtlijn door de lidstaten verstrekt moet worden wanneer op hun grondgebied een ramp of zwaar ongeval plaatsvindt. Criteria voor een zwaar ongeval zijn opgenomen in bijlage VI van de Seveso-richtlijn.
NIM	Nieuwe Inspectiemethodiek
OM	Openbaar Ministerie
PBZO	Preventiebeleid voor zware ongevallen: die onderdelen van het algemene beheerssysteem waartoe de organisatorische structuur, de verantwoordelijkheden, de gebruiken, de procedures, de procedés en de hulpmiddelen behoren welke het mogelijk maken het beleid ter voorkoming van zware ongevallen te bepalen en uit te voeren.
PGS29	Richtlijn PGS 29 richt zich op de opslag van brandstoffen in bovengrondse verticale cilindrische tanks.
PV	Proces Verbaal, kan worden opgemaakt bij geconstateerde overtreding(en).
Rrzo	Regeling risico's zware ongevallen, geeft aanvullende regels op het Brzo 2015. In werking getreden op 4 maart 2016.
RWS	Rijkswaterstaat
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
Toezichthouder	Door het bevoegd gezag daartoe aangewezen personen, de toezichthouder, bedoeld in artikel 1, derde lid, onderdeel d, van de Arbeidsomstandighedenwet, of de op basis van artikel 61, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's aangewezen personen.
VBS	Veiligheidsbeheerssysteem dat dient ter uitvoering en ter vaststelling van het preventiebeleid voor zware ongevallen.
VBS-elementen	Het VBS bestaat uit zeven elementen (VBS i t/m vii) en een onderdeel waarin de koppeling wordt beschreven tussen het algemene beheerssysteem, het VBS en het preventiebeleid voor zware ongevallen.
VBS-i	De organisatie en het personeel: de taken en verantwoordelijkheden van het personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de gevaren van zware ongevallen wordt betrokken, samen met de maatregelen die werden genomen om het bewustzijn te doen toenemen dat voortdurende verbetering nodig is. Het onderkennen van de behoeften aan opleiding van dit personeel en het organiseren van die opleiding. De deelneming van het personeel en eventueel van de (onder) aannemers die in het bedrijf werken en die vanuit veiligheidsopzicht belangrijk zijn.
VBS-ii	De identificatie en beoordeling van de gevaren van zware ongevallen: aanneming

	en toepassing van procedures voor de systematische identificatie van de gevaren van zware ongevallen die zich bij normale of abnormale werking kunnen voordoen, in voorkomend geval met inbegrip van in onderaanneming verrichte activiteiten, alsook de beoordeling van de waarschijnlijkheid en de ernst van die ongevallen.
VBS-iii	De controle op de exploitatie: aanneming en toepassing van procedures en instructies voor veilige werking, ook met betrekking tot het onderhoud, van de installatie, de processen en de apparatuur, en voor het alarmbeheer en tijdelijke onderbrekingen; rekening houdend met de beschikbare informatie betreffende beste praktijken op het vlak van monitoring en controle met het oog op de vermindering van het risico op systeemfalen; beheer en controle van de risico's die samenhangen met verouderende apparatuur die geïnstalleerd is in het bedrijf en corrosie; inventarisatie van de apparatuur in het bedrijf, strategie en methodologie voor het houden van toezicht op en de controle van de staat van de apparatuur; passende follow-upmaatregelen en noodzakelijke tegenmaatregelen.
VBS-iv	De wijze waarop wordt gehandeld bij wijzigingen: aanneming en toepassing van procedures voor de planning van wijzigingen aan bestaande installaties of opslagplaatsen, dan wel voor het ontwerpen van een nieuw procedé of een nieuwe installatie of opslagplaats.
VBS-v	De planning voor noodsituaties: aanneming en toepassing van procedures om door een systematische analyse de voorzienbare noodsituaties te onderkennen en om de noodplannen voor dergelijke noodsituaties uit te werken, te beproeven en te toetsen, en om specifieke opleiding voor het betrokken personeel te verzorgen. Dergelijke opleiding wordt gegeven aan al het personeel dat in de installatie werkt, inclusief eventuele onderaannemers.
VBS-vi	Het toezicht op de prestaties: aanneming en toepassing van procedures voor een permanente beoordeling van de inachtneming van de doelstellingen die door de exploitant zijn bepaald als onderdeel van het preventiebeleid voor zware ongevallen en van het veiligheidsbeheerssysteem, en invoering van regelingen voor onderzoek en correctie bij niet-inachtneming. Tot deze procedures moet behoren het systeem voor de melding van zware ongevallen of bijna-ongevallen, met name die waarbij de beschermende maatregelen hebben gefaald, alsook het onderzoek daarnaar en de follow-up, een en ander op basis van de ervaringen uit het verleden. Tot de procedures kunnen ook prestatie-indicatoren behoren zoals veiligheidsprestatie-indicatoren (safety performance indicators, SPIs) en/of andere relevante indicatoren.
VBS-vii	Controle en analyse: aanneming en toepassing van procedures om het preventiebeleid voor zware ongevallen en de doeltreffendheid en de deugdelijkheid van het veiligheidsbeheerssysteem systematisch periodiek te beoordelen. De met documenten gestaafde analyse door de directie van de resultaten van het gevoerde beleid, van het veiligheidsbeheerssysteem en van de bijwerking daarvan, inclusief het overwegen en opnemen van noodzakelijke wijzigingen die door de controle en analyse aangegeven worden.
VR	Veiligheidsregio
Waarderingsschaal	De waarderingsschaal verbindt het oordeel goed, redelijk, matig of slecht aan de beoordelingsgrondslagen gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd. Voor technische zaken is er een andere waarderingsschaal dan voor organisatorische zaken.
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wvr	Wet veiligheidsregio's

Bijlage 2: Brzo 2015 en Rrzo

Doelstelling van het Brzo 2015 (Besluit risico's zware ongevallen 2015) is het voorkomen en beheersen van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Het Brzo 2015 stelt eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland. Ook regelt het besluit de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. In de Rrzo (Regeling risico's zware ongevallen) wordt de inhoud van het besluit verder uitgewerkt. Het Brzo 2015 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader.

Het Brzo 2015 implementeert de Europese Seveso III-richtlijn. In het Brzo 2015 wordt rechtstreeks verwezen naar de bijlagen van Seveso III richtlijn. Brzo 2015 is in juli 2015 in werking getreden. Met de wijzigingen is aangesloten bij de nieuwe systematiek voor het indelen, etiketteren en verpakken van stoffen en mengsels in Europa (CLP-verordening). Bovendien is het besluit vanwege de Seveso III-richtlijn aangepast op onderdelen als openbaarheid van informatie, inspecties en de uitwisseling van informatie met de Commissie.

Het doel van de Seveso III-richtlijn en het Brzo met bijbehorende regeling is:

- de preventie van zware ongevallen bij bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn;
- het milieu en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking te beschermen tegen rampen en zware ongevallen;
- de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken als zich een zwaar ongeval voordoet;
- lering trekken uit zware ongevallen;
- internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn.

De drempelwaarden voor de aanwezige hoeveelheid gevaarlijke stoffen en mengsels (bijlage I van Seveso III-richtlijn) bepalen of een bedrijf onder het Brzo 2015 valt. Ook volgt uit de bijlage of het gaat om lage- of hogedrempelbedrijven:

- **Lagedrempelbedrijven:**
Bedrijven die alleen de lage drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden als lagedrempelbedrijven aangemerkt. Deze bedrijven moeten alle maatregelen treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken, een Preventiebeleid Zware Ongevallen (PBZO) opstellen en voor de uitvoering en bepaling daarvan een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) implementeren.
- **Hogedrempelbedrijven:**
Bedrijven die tevens de hoge drempelwaarde uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn overschrijden worden aangemerkt als hogedrempelbedrijven. Deze bedrijven moeten, naast de verplichtingen voor de lagedrempelbedrijven, een veiligheidsrapport (VR) indienen, waarmee wordt aangetoond dat de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen in orde zijn.

Bijlage 3: Inspectiepraktijk en handhaving

Het inspectieproces is gericht op de naleving van de Brzo-wetgeving en vormt een cyclus. In deze bijlage wordt beschreven hoe het BRZO+ samenwerkingsverband het plannen, uitvoeren en handhaven van een Brzo-inspectie georganiseerd heeft.

Planning

In elke regio stellen de Brzo-toezichthouders gezamenlijk voor elk Brzo-bedrijf een inspectieprogramma op. Uit dit programma blijkt hoe de inspecties voor het Brzo-bedrijf worden ingericht. Het programma bevat informatie over zowel de inspectiefrequentie als de inhoud van de verschillende inspecties (welke onderdelen van het veiligheidsmanagementsysteem, bedrijfsonderwerpen en bedrijfsonderdelen). Het inspectieprogramma wordt gedurende de looptijd regelmatig door de toezichthouders bezien en indien nodig bijgewerkt; het inspectieprogramma kan veranderen onder andere door landelijke inspectiethema's, resultaten van vervolgininspecties, beleidswijzigingen, gevallen van niet-naleven, ernstige klachten, bijna-ongevallen, ernstige ongevallen, incidenten of nieuwe (dan wel verbeterde) technieken.

De mate van toezicht op een bedrijf is landelijk vastgelegd in het toezichtmodel. Met het toezichtmodel wordt per bedrijf de inspectielast bepaald op basis van de grootte, complexiteit en aanwezige risico's, in combinatie met de beoordeling van het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem uit de laatste inspectie. De inspectielast wordt weergegeven in het aantal Brzo-inspectiedagen per jaar bij het bedrijf. Krijgt het bedrijf een goede beoordeling dan zal de inspectielast minder worden en bij een minder goede beoordeling wordt het meer. In het Brzo 2015 staat dat bij hogedrempelbedrijven jaarlijks een inspectie wordt gehouden, bij lagedrempelbedrijven tenminste één keer per drie jaar, tenzij het bevoegd gezag op grond van een systematische evaluatie van de gevaren het inspectieprogramma aanpast. Het uitvoeringsbeleid van de provinciale opdrachtgevers en lokaal bestuur bevat de bestuurlijke afweging hoe vaak de Brzo-omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's de Brzo-bedrijven inspecteren. Inspectie SZW past een risicomethodiek toe om per bedrijf de toezichtlast in inspectiedagen te bepalen.

De inspectieprogramma's van alle Brzo-bedrijven samen vormen met elkaar het gezamenlijke inspectieprogramma van de toezichthouders.

Brzo-inspectie

Een Brzo-inspectie is een veiligheidsinspectie bij een Brzo-bedrijf. Tijdens een Brzo-inspectie wordt gecontroleerd of een bedrijf zich houdt aan de regels van het Brzo 2015. Als tijdens een inspectie tekortkomingen worden geconstateerd op andere gerelateerde gebieden, zullen de toezichthouders ook op de voorschriften van andere wetten binnen hun domein handhaven (bijvoorbeeld Inspectie SZW op Arbowet, Wabo-bevoegd gezag op Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of veiligheidsregio op de Wet veiligheidsregio's).

Inspectieteam

Het samenwerkingsverband BRZO+ streeft ernaar haar taakuitvoering zodanig verder te professionaliseren dat de drie toezichthouders integraal en gezamenlijk toezicht houden en, indien nodig, handhavingsacties uitvoeren die zijn afgestemd tussen de verschillende overheidsinstanties.

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd door een inspectieteam, bestaande uit een aantal inspecteurs afkomstig van het Wabo bevoegd gezag (uitgevoerd door Brzo-omgevingsdiensten), Inspectie SZW of de veiligheidsregio. Het Wabo bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de coördinatie. Het Wabo bevoegd gezag kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Een aantal Brzo-bedrijven valt onder het bevoegd gezag van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor deze bedrijven is SodM aangewezen als toezichthouder voor de Wabo en mede aangewezen als toezichthouder voor de Arbowet. Dat betekent dat SodM bij deze bedrijven zowel op externe veiligheid als arbeidsveiligheid inspecteert.

Het inspectieteam werkt samen in de voorbereiding (maken van agenda en voorstel voor de te houden interviews), uitvoering (bedrijfsbezoek met visuele controle van de technische en organisatorische maatregelen, veiligheidsbeheerssysteem, rapporten, vervolgdocumenten), delen van

de bevindingen met het bedrijf (close-out), afronding met eventueel handhaving en verslaglegging van de inspectie (inspectierapport en openbare samenvatting).

Typen inspecties

In het Brzo 2015 wordt onderscheid gemaakt tussen routinematige en niet-routinematige inspecties. De routinematige inspecties zijn vooraf in het inspectieprogramma ingeplande inspecties. Deze inspecties worden door toezichthouders van of namens minimaal twee verschillende bevoegde gezagen uitgevoerd.

De niet-routinematige inspecties zijn niet vooraf gepland. Ze hebben in veel gevallen betrekking op ad hoc situaties van slecht of niet naleven, een incident of ongeval. In dit soort situaties is onderzoek nodig om er op toe te zien dat de wetgeving wordt nageleefd en de eventuele onveilige situatie wordt opgeheven. Ook kunnen deze inspecties betrekking hebben op een verdiepingsinspectie naar aanleiding van een eerder uitgevoerde routinematige inspectie. Niet-routinematige inspecties kunnen ook in afstemming door één toezichthouder worden uitgevoerd. Afhankelijk van het onderwerp besluiten de toezichthouders of zij aan een niet-routinematige inspectie deelnemen. In het inspectieprogramma wordt op basis van ervaringen uit voorgaande jaren, rekening gehouden met de omstandigheid dat in voorkomende gevallen niet-routinematige inspecties kunnen plaatsvinden.

Beide type inspecties kunnen aangekondigd, aangekondigd met een deel onaangekondigd en geheel onaangekondigd plaatsvinden:

- De aangekondigde Brzo-inspecties vormen het merendeel van alle inspecties. Dit zijn inspecties van het veiligheidsbeheerssysteem van een bedrijf. Hiertoe wordt een inspectieagenda voorafgaand aan de inspectie aan het bedrijf aangeboden. Hiermee is geborgd dat de gewenste functionarissen geïnterviewd kunnen worden, noodzakelijke procedures en rapportages klaarliggen en de gekozen inspectieonderwerpen kunnen worden beoordeeld. Tijdens deze inspecties worden ook de fysieke maatregelen gecontroleerd.
- Bij een aangekondigde inspectie met een deel onaangekondigd zullen er tijdens een aangekondigde inspectie ook andere onderdelen van het bedrijf of andere inspectieonderwerpen gecontroleerd worden die niet vooraf aan het bedrijf zijn meegedeeld. Het tijdstip van het onaangekondigde deel van de inspectie wordt niet vooraf aan het bedrijf kenbaar gemaakt.
- De onaangekondigde Brzo-inspecties vinden plaats binnen maar ook buiten kantooruren, zijn korter en veelal gericht op visuele inspectie van maatregelen (in plaats van systemen).

Inspectiemethodiek

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd aan de hand van een landelijk uniforme inspectiemethodiek voor het Brzo-toezicht (zogenaamde NIM) om een gelijk speelveld voor de bedrijven te creëren. Alle inspecteurs die een Brzo-inspectie uitvoeren zijn op dezelfde wijze opgeleid om de NIM te volgen. De inspectiemethodiek omvat de hoofdlijnen voor een inspectie-uitvoering, zowel voor het proces als de inhoud. Hierbij gaat het om een objectief en gemotiveerd oordeel over het door het bedrijf gevoerde preventiebeleid ter voorkoming van zware ongevallen en over het veiligheidsbeheerssysteem (VBS). Het VBS bestaat uit zeven elementen VBS-i t/m VBS-vii, zoals beschreven in de Seveso III-richtlijn en in bijlage 1 van deze monitor.

Het inspectieteam heeft als leidend kader bij de inspecties vijf hoofdvragen:

1. Zijn de juiste gevaren en de daaruit voortkomende risico's onderkend?
2. Zijn de juiste maatregelen getroffen?
3. Worden de maatregelen goed onderhouden?
4. Is er een deugdelijk beheerssysteem waarmee het onderkennen van gevaren en risico's, het treffen van de juiste maatregelen en het onderhouden van die maatregelen is geborgd?
5. Voert het bedrijf, alles overziend, het juiste preventiebeleid?

Bij de voorbereiding van een inspectie kiest het inspectieteam welke thema's en daarbij behorende inspectieonderwerpen worden geïnspecteerd en tegen welke beoordelingsgrondslagen. De keuze van de thema's wordt voor ieder bedrijf afzonderlijk gemaakt op grond van de nalevingsgeschiedenis van het bedrijf en de aspecten die bij een vorige inspectie zijn beoordeeld. Inspectiethema's kunnen ook gekozen worden naar aanleiding van landelijk afgesproken thema's. Per bedrijf en per jaar kan diepgang en breedte van de inspecties variëren. Kortom de Brzo-inspecties verschillen van elkaar op de inhoud.

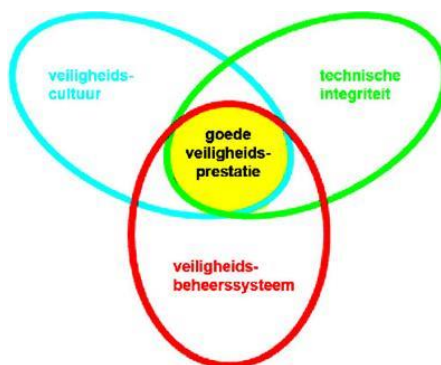
Het inspectieproces verloopt van waarneming, bevinding naar beoordeling en conclusie. De inspectiemethodiek beoogt een gelijke waardering in vergelijkbare situaties. Daarom is een waarderingsschaal opgesteld, die de inspecteurs bij hun beoordeling toepassen.

Integraal beeld van de veiligheid bij bedrijven

Tijdens de Brzo-inspectie wordt gecontroleerd op het preventiebeleid en het functionerende veiligheidsbeheerssysteem (software) van het bedrijf. Naast de inspectie op het systeem besteedt het inspectieteam ook aandacht aan het veilig functioneren van techniek (hardware). Ageing (veroudering) is een belangrijk element daarvan.

Naast de technische integriteit van installaties en het veiligheidsmanagementsysteem is veiligheidscultuur (mindware) een belangrijk element voor de veiligheid. Uit diverse (ongevals-) onderzoeken blijkt dat een juiste veiligheidscultuur een voorwaarde is om een acceptabel veiligheidsniveau te bereiken. Veiligheidscultuur heeft geen wettelijk kader, maar wordt algemeen aanvaard als een “zachte” indicator voor de beheersing van de veiligheid door een bedrijf. Tijdens de inspectie wordt de veiligheidscultuur ingeschat door het inspectieteam aan de hand van een vragenlijst. De resultaten van de veiligheidscultuurinschatting worden gebruikt als onderdeel van risico-gestuurd toezicht.

Figuur 1: Veiligheidsprestatie in relatie met techniek, managementsysteem en cultuur



Inspectierapportage

Na afloop van de inspectie legt het inspectieteam gezamenlijk het hele procesverloop vast in de GIR. Met behulp van de GIR wordt het inspectierapport en de openbare samenvatting opgesteld. De openbare samenvattingen van de aangekondigde Brzo-inspecties worden sinds 2014 op de website van BRZO+ gepubliceerd. In deze samenvatting worden de inspectieonderwerpen, de resultaten van de inspectie en indien er overtredingen zijn geconstateerd, het soort, het aantal en de ernst van de overtredingen vermeld. Sinds 2015 wordt de bedrijven de mogelijkheid geboden bij de publicatie van openbare samenvattingen een link naar hun website op te nemen. Via deze link kan worden nagelezen welke acties het bedrijf onderneemt naar aanleiding van de resultaten van de inspectie.

Volledigheidsbeoordeling veiligheidsrapport

Het veiligheidsrapport is een uitgebreide beschrijving van alle relevante veiligheidsrisico's van bedrijfsactiviteiten. Het bedrijf moet het veiligheidsrapport tenminste iedere vijf jaar bezien en zo nodig bijwerken. De plicht om het veiligheidsrapport op te stellen geldt alleen voor de hogedrempelbedrijven.

Het Wabo bevoegd gezag, Inspectie SZW en de veiligheidsregio beoordelen ieder de volledigheid van het ingediende veiligheidsrapport. De toezichthouder Wabo kan versterkt worden door een inspecteur van Rijkswaterstaat of de waterschappen als er risico's zijn ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. De verantwoordelijkheid voor de coördinatie van de beoordeling ligt bij de toezichthouder Wabo.

Tijdens reguliere Brzo-inspecties controleren de inspectieteams of wat beschreven is in het veiligheidsrapport overeenstemt met de situatie binnen het bedrijf.

Handhaving

Tijdens een inspectie of beoordeling van het veiligheidsrapport kan een overtreding geconstateerd worden. Afhankelijk van de uitkomsten wordt een handhavingstraject ingezet.

Er zijn drie categorieën van overtredingen, gerangschikt van zwaar en middelzwaar naar licht:

Categorie 1: Zwaar; er is sprake van een onmiddellijke dreiging van een zwaar ongeval. Er is dus een ernstig gevaar voor de werknemers en/of directe omgeving van het bedrijf. Enkele voorbeelden van categorie 1 overtreding zijn:

- Gebruik van een niet geschikt apparaat, potentiële ontstekingsbron, in een zone met explosieve atmosfeer.
- Het onvoldoende onderzoek doen naar en het niet nemen van maatregelen als gevolg van een aantal vergelijkbare incidenten.
- Tijdens afwezigheid van operators is niet geborgd dat de sprinklerinstallatie in werking treedt.

Categorie 2: Middelzwaar; er is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers en/of directe omgeving; wel is vastgesteld dat het bedrijf onvoldoende maatregelen heeft getroffen. Enkele algemene voorbeelden van categorie 2 overtredingen zijn:

- Een vlamdover is sinds de ingebruikname niet geïnspecteerd. Volgens de manual moet de vlamdover periodiek worden onderhouden.
- Een procedure Brzo-audits waarin het bedrijf aangeeft periodiek audits uit te voeren wordt niet opgevolgd. De audit is of niet uitgevoerd of is onvoldoende gericht op het functioneren van het veiligheidsbeheerssysteem.
- De vulgraden van de tanks die steekproefsgewijs zijn getoetst, komen niet overeen met de uitgangspunten uit de risicoanalyse.

Categorie 3: Licht (zeer geringe dreiging): betreffen lichtere tekortkomingen, waarvoor een lichtere sanctie met een redelijke hersteltermijn wordt opgelegd. Ook hier is geen sprake van onmiddellijke dreiging voor de veiligheid van werknemers of directe omgeving. Enkele algemene voorbeelden van categorie 3 overtredingen zijn:

- De identificatie van de gevaren en beoordeling van de risico's tijdens uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn onvoldoende beschreven.
- Effectiviteit van bepaalde maatregelen is niet goed beschreven.
- Brandwerende deuren buiten productiezone sluiten onvoldoende.

Afhankelijk van de ernst van de overtreding wordt een passend vervolgtraject ingezet. Bij categorie 2 en - 3 overtredingen wordt het bedrijf middels een hersteltermijn in de gelegenheid gesteld de overtreding ongedaan te maken of te herstellen. Dan zal handhaving achterwege blijven. Is dit niet het geval of is de overtreding ernstig van aard, dan worden er handhavingsinstrumenten ingezet. Het inspectieteam bepaalt, afhankelijk van de aard en de ernst van de geconstateerde overtredingen en de naleefgeschiedenis van het bedrijf, welke sancties uit de handhavingstrategie worden ingezet.

Afhankelijk van het onderwerp van de overtreding en de wettelijke mogelijkheden die het bevoegd gezag ter beschikking heeft, bepaalt het inspectieteam welke toezichthouder de handhaving inzet. Het Wabo bevoegd gezag en Inspectie SZW hebben juridisch gezien de meeste mogelijkheden om handhavend op te treden. Per overtreding kunnen meerdere instrumenten worden ingezet. Bij categorie 1 overtredingen wordt direct ingegrepen om de overtreding te beëindigen. Er kan desgewenst met bestuursrecht, strafrecht of een combinatie van beiden worden gehandhaafd.

Na afloop van de gestelde hersteltermijn wordt een hercontrole uitgevoerd om te controleren of de overtreding is opgeheven. Indien dit niet zo is worden extra maatregelen getroffen om dit alsnog te realiseren. Bijvoorbeeld door de inzet van zwaardere sancties.

In de praktijk handhaven bevoegde instanties direct op het besluit of op de onderliggende regelgeving dan wel op de vergunning. In tabel 1 staan de categorieën van overtredingen en de in te zetten sancties (handhavingsinstrumenten) volgens de landelijke handhavingstrategie Brzo, die sinds 2014 wordt gevolgd. Het doel van de handhavingstrategie is op een adequate en uniforme wijze sanctionerend op te treden.

Naast deze wettelijke instrumenten zetten de toezichthouders ook niet-wettelijke instrumenten in die de naleving van de Brzo-bedrijven bevorderen. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van management

gesprek, informeren van (inter)nationaal hoofdkantoor of veiligheidscultuur beoordeling, Dit wordt per afzonderlijke situatie bepaald.

Tabel 1: Handhavingsinstrumenten volgens Landelijke Brzo handhavingsstrategie

Categorie	Sanctie	Sanctie na hercontrole	Toezichthouder
1. Onmiddellijke dreiging	Stillegging (art. 28 Arbowet) + proces verbaal	Bij negeren PV ⁴ (misdrijf), eventueel bestuursdwang en eventueel inschakelen FP ⁵	Inspectie SZW
	Bestuursdwang (art. 122 Provinciewet, art. 125 Gemeentewet, art. 48 en art. 63 Wvr) + aangifte	N.v.t.	Wabo BG/VR
2. Geen onmiddellijke dreiging	Exploitatieverbod onder last onder dwangsom + proces-verbaal	Bij negeren: verbeuren dwangsom bestuursdwang en eventueel inschakelen FP	Inspectie SZW
	Bestuurlijke boete + zo nodig last onder dwangsom (of bestuursdwang)	verhoogde boete verbeuren dwangsom bestuursdwang inschakelen FP	Inspectie SZW
	Eis ter naleving (art. 27 Arbowet) of waarschuwing	Bestuurlijke boete en zo nodig dwangsom (of bestuursdwang)	Inspectie SZW
	Dwangsom	Inning en/of verhogen dwangsom + PV	Wabo BG/VR
3. Zeer geringe dreiging	Waarschuwingbrief	Dwangsom	Wabo BG/VR
	Waarschuwingbrief of eis, art. 27 Arbowet	Boeterapport	Inspectie SZW

⁴ PV is Proces Verbaal

⁵ FP is Functioneel Parket

Colofon

Bureau BRZO+

www.brzoplus.nl
BureauBRZO@rws.nl

Rijswijk, 2019